No. 280. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 24 November

Latere Berigten der vorige Courant.

BREDA. — Uit Middelburg schrijft men van den 21sten dezer:

„In den morgen van den 19den dezer, ten half 7 ure, is in de nabijheid van Brouwershaven, eene hofstede, behoorende aan de wed. *C. van de Putte*, door den bliksem getroffen, ten gevolge waarvan de schuur geheel is afgebrand, doch het woonhuis, door de activiteit der brandspuiten van Zonnemaire en Brouwershaven, is gelukkig behouden. Ofschoon deze hofstede voor brandschade is verwaarborgd, is het verlies voor de eigenares zeer groot, daar de gansche oogst, met hooi en stroo, 5 koebeesten, 5 kalveren en 2 kaarnhonden een prooi der vlammen zijn geworden; zijnde met moeite nog 7 koebeesten gered, daar de vlam, oogenblikkelijk na den slag, reeds ten dake uitsloeg. Wanneer men den loop der bliksemstralen, aan de boomen zigtbaar, nagaat, is het onbegrijpelijk dat ook niet het wagenhuis en de andere gebouwen zijn getroffen, welke geheel onbeschadigd zijn gebleven."

„Zr. Ms. stoomschip *Cerberus*, onder bevel van den kapitein-luitenant *van Frank*, is sedert eergisteren onderscheidene malen van Vlissingen ter proefvaart uitgevaren. Aan boord van gemeld stoomschip bevindt zich de heer schout-bij-nacht *A. C. Twent*, tot bijwoning dier proeftogten, in de vorige week, met 's Konings stoomjagt, te Vlissingen aangekomen."

De belgische bladen houden heden niets bijzonders. De zitting der kamer van vertegenwoordigers is voor eenige dagen geschorst. — Ter Antwerpsche beurs van heden (22 *November*) waren genoteerd: Belg. 100; O. Metall. 102½; Sp. Ardoin 19¼; Differed. 8½; Nap. r. 90¼; B. Tavolière 56; Sic. 91; Rom. L. 99½; pls te Amst. 93⅝; Braz. 81. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ¼ pCt. verlies k. z.

Door de Madridsche dagbladen van den 11den heeft men thans nadere bijzonderheden bekomen over de weigering in een kamer gematigden zin, van het 4de artikel der voorstellen door de commissie gedaan om aan den burger oorlog een einde te stellen; bij welk artikel de daarstelling van exceptionele regtbanken werd voorgesteld. De stemming over dit artikel had op het eind der zitting van den 10den na zeer hevige debatten plaats. Nadat de kamer vooraf de bepaling aangenomen had, dat door de commissie voor de wetgeving eene wet zou worden opgesteld, om de vijanden der tegenwoordige orde van zaken te vonnissen, moest over de grondslagen worden beslist waarop die wet berusten zou. De commissie had voorgesteld: „dat met den dood zou worden gestraft, al wie, op welke wijze ook, ten voordeele van don *Carlos* zamenspanden, die oproerige inlichtingen gaven aan deszelfs partij, haar hulp verleenden of den opstand in eenig opzigt begunstigden."

Dit artikel werd met 72 tegen 57 stemmen verworpen. Een tweede artikel, houdende dat in elke hoofdstad der provincie een geregtshof zal worden opgerigt, om uitsluitend van deze zaken kennis te nemen, werd goedgekeurd met weglating der bijvoeging, dat de leden dier regtbanken door de junta's van wapening zouden benoemd worden. Eene derde bepaling, „dat alle formaliteiten van instructien zouden verkort worden, zoodat geen proces langer dan 14 dagen kon duren, of dat anders de regtbank op hare verantwoordelijkheid de reden daarvan deed kennen aan het gouvernement" werd goedgekeurd, doch eene volgende bepaling „dat de vonnissen zonder appel, noch beroep, noch verzoek om gratie, ten uitvoer zouden gelegd worden", werd daarentegen verworpen. Het zou thans te bezien staan, door welke grondslagen het comité van wetgeving de eerstgestelde zou doen vervangen. — De uitslag der stemming over dit beruchte artikel is opmerkelijk, omdat het de eerste maal is, dat de kamer zich regt heeft doen kennen, en eene meerderheid zich heeft kunnen vormen, die zich regtstreeks heeft durven verzetten tegen den uiterst revolutionnairen geest, waarvan de heeren *Caballero* en *Olozaga*, die tevens leden der commissie zijn, als de hoofden geacht worden, en welke men meende dat in de kamer onbepaald heerschte. Onder de voornaamste leden die tot de hier bedoelde meerderheid behooren, telt men de heeren *Gonzales*, *Infante* en de generaal *Seoane*; zoo dezelve zich handhaven kan en meerdere overwinningen op hare tegenpartij behalen, houdt men den val van het ministerie voor onvermijdelijk, en zal hetzelve waarschijnlijk vervangen worden door leden tot deze meerderheid behoorende.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten November.

Bij Zr. Ms. besluit is de heer *E. P. Roorda van Eysinga*, L. H. D. Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, benoemd tot Hoogleeraar in de Maleische taalkunde en in de land- en volkenkunde der Oost-Indische bezittingen, aan de Koninklijke Militaire Akademie alhier.

Terwijl Zijne Majesteit al verder bij een ander besluit den heer *Fr. Sanders* heeft benoemd tot Leeraar van de 1ste klasse, in de Fransche taal en letterkunde bij gezegde Akademie.

— Den 16den dezer is te Deal binnengeloopen Zr. Ms. transportschip *Prins Frederik Hendrik*, kap. luit. *C. van der Hart*, van Hellevoetsluis naar Suriname. Te Gibraltar zijn aangekomen Zr. Ms. oorlogskorvet *Hippomenes* en Zr. Ms. brik *Pelikaan*, beide laatstelijk uit Texel gezeild.

— Uit Vlissingen wordt de volgende bijzonderheid medegedeeld, dat onlangs aldaar in de Nederl. Hervormde kerk, een kind is ten doop gehouden door deszelfs over-grootmoeder, 84 jaren oud, terwijl de voormalige leeraar, die den doop heeft toegediend, 83 jaren telde, zijnde de predikant die de dienst verrigtte, 75 jaren oud; en de baker van het kind evenens 75 jaren.

— Na de jongste luchtvaart van den heer *Green* heeft men gesproken, dat deze stoute luchtreiziger voornemens was, ook te Parijs eenen nieuwen togt aan te vangen. Zekere heer *Gije* was daartoe naar Parijs gezonden, om de toebereidselen te doen in gereedheid brengen; deze schijnt echter moeijelijkheden te hebben ondervonden, onder anderen in het bekomen der benoodigde 7500 vierkante voeten gaz. Thans heet het, dat de heer *Green* eerst in het voorjaar met eene luchtbal te Parijs zal opstijgen en dan eene nieuwe proef doen, namelijk hoe hoog hij stijgen kan. Tot heden had men slechts eene hoogte van 3¼ mijl bereikt, de heer *Gay-Lussac* beweert tot 4½ mijl hoogte te zijn gekomen, maar de heer *Green* zou tot 8 of 10 mijlen hoogte beproeven op te stijgen.

— Als eene merkwaardigheid van het tegenwoordige saizoen mag strekken, dat in eenen tuin nabij Koningsbergen, op dit oogenblik, onder anderen, in bloei worden aangetroffen: kamperfoelie, reseda, duizendschoon, anjelieren, vergeet-mij-niet, aardbezien, enz.

— Ten gevolge van het jongste noorderlicht is in Schotland eene gansche kudde schapen blind geworden, en slechts door aderlating heeft men eenigen gered.

Sedert de zoon van den gewezen koning van Holland de dwaasheid heeft begaan, om, gewapend met de verdiensten en den wapenroem des eenigen Napoleons, voor zich, onbekende, den troon van Frankrijk te willen toeëigenen, verdient het opmerking, hoe allerlei dwaasheden voor den dag komen. Napoleon, die in de hand der Voorzienigheid de sluiter der revolutie werd, en in wiens onverzadelijke dorst naar glorie de bijna ontembare drift des Franschen volk zich oploste, om die allengskens tot meer weldadige einden aan te wenden; de groote man, die echter weldra de natie vergat, om alleen aan eigen roemzucht te voldoen, kon geen opvolger hebben. Hij staat ALLEEN in de wereld-geschiedenis en had niets dat hij konde nalaten dan zijne werken. Welke dwaasheid, welke opgeblazenheid, omdat men tot 's mans geslacht behoort, zonder zijnen roem of verdiensten te bezitten, prat te zijn op eenen hem alleen passenden eeretitel, en zich de hoofsche vertooningen van eenen herschenschimmigen titel van Keizerlijke Majesteit te laten aandoen! „Antwoordt den dwaas naar zijne dwaasheid," dat is regt. Wie zal dan niet instemmen in de wijze van zien, door het Kabinet der Tuilerien aangenomen, betrekkelijk den Straatsburger aanslag? „Daar was, zal de Geschiedenis melden, slechts eenmaal een Keizer der Franschen: hij had geene voorzaten, noch nakroost, hij alleen vervult het tijdvak der geschiedenis."

Onze buitengewone fransche berigten zijn ons heden, uithoofde van het ongunstige weder, niet geworden.

Een der bijzonderheden betrekkelijk het leven van den overledenen, gewezen franschen koning *Karel X*, is wel deze, dat deze vorst, boven wiens hoofd zich al de rampspoeden en wisselvalligheden van het leven schijnen te hebben zamengepakt, de eerste [illegible]

het Capetsche stamhuis is geweest, die zijn tachtigste jaar heeft bereikt.

Sedert *Hugo Capet* (987) tot op *Karel X* ingesloten, hebben zes-en-dertig monarchen, *Napoleon* daaronder begrepen, op den Franschen troon gezeten, een tijdvak van 843 jaren; hieruit volgt dat de middelbare duur van elke regering 23 jaren en 5 maanden is geweest.

Van den anderen kant bedraagt het getal jaren, hetwelk deze zes-en-dertig monarchen geleefd hebben 864; het leven van elk hunner, middelbaar genomen, is dus geweest 51 jaren, 9 maanden en 10 dagen. Het middelbare leven der gewone klasse van menschen wordt slechts op drie-en-dertig jaren berekend.

Een dier Monarchen heeft intusschen slechts eenige weinige dagen geleefd; deze is geweest koning *Jan I*.

Een ander heeft nog geen twintig jaren bereikt, namelijk *Frans II*.

Drie hebben geen dertig jaren gehaald, te weten *Lodewijk X*, *Karel VIII* en *Karel IX*.

Vier zijn beneden de veertig jaren gebleven; als: *Philips V*, *Karel IV*, *Hendrik III* en *Lodewijk XVI*.

Maar ook zeven hebben meer dan veertig jaren geleefd, als: *Lodewijk VIII*, *Philips III*, *Philips IV*, *Jan II*, *Karel V*, *Hendrik II* en *Lodewijk XIII*.

Tien hebben over de vijftig jaren bereikt, namelijk: *Hugo Capet*, *Hendrik I*, *Philips Augustus*, *Lodewijk XI*, *Philips VI*, *Karel II*, *Karel VIII*, *Lodewijk XII*, *Frans I*, *Napoleon*.

Zeven zijn gestorven na hun 60ste jaar te zijn ingetreden, als: *Robert Philips I*, *Lodewijk* de dikke, *Lodewijk II*, *Lodewijk VII*, *Hendrik IV*, en *Lodewijk XV*.

Twee zijn gestorven in meer dan zeventigjarigen ouderdom; namelijk *Lodewijk XIV* zijn 77ste jaar bereikt hebbende, en *Lodewijk XVIII* zijn 70ste.

Het is aan *Karel X* verbleven geweest, om langer dan al zijne voorgangers te leven; deze vorst heeft bijna 47 jaren den middelbaren levenstijd overschreden; maar daarentegen is de tijd zijner regering, welke slechts zes jaren op eenige dagen na is geweest, zeventien jaren te kort gekomen, om den middelbaren duur van elk der zes-en-dertig, hiervorengemelde regeringen te bereiken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten November.

Door het domkapittel van Trier is, ter vervulling van den opengevallen bisschoppelijken zetel aldaar, verkozen de wijbisschop domheer *W. A. Günther*.

— De hoven van Saxen en Wurtemburg hebben voor drie weken en voor veertien dagen, den rouw aangenomen wegens het afsterven van wijlen koning *Karel X*.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de generaal-majoor graaf *Coudenhofen* naar Görz was afgereisd, om, in naam van het keizerlijk hof, de leden der familie van den oudsten tak der Bourbons, met het afsterven van derzelfs hoofd te condoleren. De hertog van *Angoulême* had te voren het overlijden van *Karel X* aan HH. Oostenrijksche MM. officieel laten aankondigen. Te Weenen meende men, dat gezegde Bourbonsche familie weder den hofburg te Praag, even als te voren, betrekken zoude.

— Nadat Koning *Otto* van Beijeren zijne beide vleugel-adjudanten *Mauromichalis* en *Miaulis* kort achter elkander door den dood verloren heeft, is de Beijersche overste, van den generalen staf *von Buchard*, welke tot den staf van de vierde legerafdeeling te Wurzburg behoort, tot vleugel-adjudant benoemd en naar Oldenburg gereisd. Uit Wurzburg schrijft men bij die gelegenheid, dat de bediende van den vorst *Miaulis*, die te Uffenheim was achtergebleven, aldaar ook aan de kenteekenen der cholera was gestorven, hetgeen alzoo wel voor de waarheid pleitte, dat de aanleiding bij enkele personen, ook later en ver van de plaats waar de ziekte heerscht zich openbaart, immers in de streek van Uffenheim heerschte de beste gezondheid en had men nog van geen enkel geval vernomen.

— Van de Savooijsche grenzen wordt nog geschreven: » Over de ontdekte revolutionnaire komplotten te Turijn en Genua, weten wij nog niets in de bijzonderheden. Zooveel is intusschen zeker, dat dezelve ditmaal niet onder het leger schuilden; in geen regiment zijn deelhebbers ontdekt, maar zonderling genoeg, wel onder de standen, die zich gewoonlijk het rustigste gedragen, onder geneesheeren, kooplieden en geestelijken, waarbij zich een aantal advokaten hadden aangesloten. In de genoemde standen moeten talrijke arrestatien zijn voorgenomen; de zaak schijnt hare takken in Zwitserland en Frankrijk te hebben gehad, waar tegelijkertijd zich kenmerken van dezelve vertoonen, die, slechts eenigermate gelukkende, terstond zich verder zouden openbaren. Tot het uitbreken der beweging, was de mis van Moncalieri bij Turijn op den 11sten october bestemd; daar, in de nabijheid der hoofdstad zouden verscheiden duizenden van alle klassen van inwoners bijeenkomen, welker zamenzijn nu niet in het oog moest vallen, en alzoo de uitvoering der onderneming begunstigen, zonder dat de voorbereidende maatregelen en de buitengewone zamenkomst argwaan wekten. Omtrent dertig personen moeten te Turijn en in Piemont gevangen genomen, en naar vestingen vervoerd zijn.

— Uit het Zwitsersch junta-distriet schrijft men van de helft dezer maand: Sedert eergisteren is aan onze grenzen het verbod voor den toegang van personen, na zes weken geduurd te hebben, opgeheven. Ofschoon daaraan in den laatsten tijd de hand niet streng gehouden werd, verheugen zich toch de grensbewoners, van thans weder ongehinderd op den ouden voet met hunne naburen te kunnen verkeeren en van den onaangenamen dwang bevrijd te zijn. Ook onze fransche naburen verblijden zich over de thans plaats hebbende verandering. Men verneemt uit Bern, dat men er ieder oogenblik de herstelling van het diplomatisch verkeer met Frankrijk te gemoet ziet.

De, in onze omstreken gevoelde aardbeving op den 5den dezer, schijnt zich niet ver te hebben uitgestrekt; echter moet dezelve aan de andere zijde der Jura, als onder anderen te Solothurn, nog sterker dan hier zijn gevoeld, [illegible] werden sommige bronnen die sedert eenige jaren opgedroogd waren, weder vloeijend.

— De vlugteling *Stohmeijer* is onlangs in Zwitserland gevangen genomen, en is thans te Bern opgesloten.

— Te Napels is, na eene tweedaagsche ongesteldheid, de minister van oorlog *Fardello* gestorven; zijn post zou voorloopig niet weder vervuld werden. In het officieel bulletin werd tot den 4den het getal gestorvenen op 1258, en dat der ziektegevallen op 2312 opgegeven. Merkwaardig was het, dat in den jongsten nacht (den 8sten) zich geen enkel nieuw geval had voorgedaan.

Te Rome heeft men strenge maatregelen voor de handhaving der kordons aan de zuidelijke grenzen genomen; de gezondheidstoestand schijnt daar nog allezins voldoende te zijn.

— Uit Smirna schrijft men van den [illegible] october:

Volgens de jongste berigten uit [illegible] dezer had *Ibrahim*-pacha op een egiptisch [illegible] reis langs de kusten van Sijrien ondernomen, en [illegible] eenige dagen te Bairut opgehouden. Eene doodelijke rust heerschte over geheel Sijrien. — Uit Bassora heeft men hier de tijding ontvangen van den 20sten september, dat de, overste *Chesney* de beschadigde stoomboot bij Bir wederom had vlot gekregen, maar de lage waterstand, gewoonlijk om dezen tijd van het jaar in de rivier plaats hebbende, deed vreezen, dat de Euphraat tot dit nieuw gemeenschapmiddel [illegible] de kleinste stoombooten zouden bij zoodanigen lagen waterstand den Euphraat niet bevaren kunnen. Hier begint men er dienvolgens aan te twijfelen, dat de expeditie door eene goede uitkomst zal achtervolgd worden. — Voor drie dagen kreeg men hier de tijding, dat de pest te Qarla en Kirgagatz woedde; ook hier toont zij zich. — De Oostenrijksche korvet *Caesarea* is van hare kruistogt tegen de zeeroovers terug. Admiraal *Dandolo* had haar bevolen naar de kusten van [illegible] af te zeilen, [illegible] zich schuilhoudende zeeroversteeg te vernietigen. De Oostenrijksche vlag verwerft zich daardoor veel achting in den Levant.

— Te Weenen [illegible] : 5 pCt. Met. 105¼; 4 pCt. 99¾; 3 pCt. [illegible] Bankacten 1386.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Onder de menigvuldige slagtoffers welke de cholera in *Beijeren* wegsleept, worden genoemd de Griekschen Kapitein *Miaulis*, Adjudant van Koning OTTO, zoon van den beroemden zeeheld en schrijver eener geschiedenis van *Hydra* en van Grieklands heldendaden tereze in den laatsten vrijheidskamp, alsmede de Directeur van het Koninklijk Beijersche Kabinet van Graveerkunst BRULLIOT, een groot kenner der Chalkographie en schrijver van een werk over de Monogrammen der gegraveerde prenten.

ITALIE. — De *Gazette de Venezia* geeft eene teregtwijzing van het berigt omtrent de ontdekking van cholera-insecten, welke door Italiaansche Geneesheeren te *Ancona* zou gedaan zijn. [illegible] namelijk verklaren wel, dat zij in [illegible] van *Ancona* menigte van kleine insecten [illegible] wormen, welke, door vergrootglazen beschouwd, ongewone en van de inlandsche insecten zeer verschillende vormen vertoonden; maar dat zij die insecten niet in de lijken van gestorvenen aan de cholera hebben gevonden, en ook niet verklaard hebben, dezelven voor de oorzaak der Asiatische cholera te houden, of schoon overigens ook elders zoodanige insecten zich gelijktijdig met de verschijning van de cholera vertoond hebben.

ENGELAND. — Ten aanzien van de luchtbal-expeditie, waarvan alle Dagbladen dezer dagen gesproken hebben, worden nog de volgende wetenschappelijke bijzonderheden medegedeeld. De onbestendigheid van den wind en de mogelijkheid, dat die veranderde voor dat de togt volbragt zou zijn, was hetgeen de luchtreizigers het meest te vreezen hadden, daar het toch

niet aangenaam zou zijn geweest, eenige dagen boven den oceaan te zweven, zonder eenig uitzigt van ergens te kunnen landen. Tegen zulk een ongeval was de luchtbal van eenen bijzonderen toestel voorzien, bestaande in drie koperen tonnen, waarvan elk 98 ponden water bevatte, 't welk tot ballast diende, en kon uitgegoten worden, wanneer 't noodig was. Deze tonnen waren met touwen verbonden aan een katrol, 't welk was vastgehecht aan een plank, loopende dwars door het naauwste gedeelte van het schuitje, en dienende voor tafel. Aan de koperen tonnen zou men gewigten gehangen hebben, wanneer het noodig was den toestel te gebruiken, welke dienen moest om te ankeren of de luchtbal boven de zee te doen stilstaan. Derhalve, wanneer de luchtbal met snelheid over de Noord- of Atlantische Zee mogt gedreven zijn, en de reizigers hadden het raadzaam geoordeeld, die rigting niet te volgen, waren zij voornemens, te gelegener tijd, bij voorbeeld, bij het naderen van een schip, de koperen tonnen te laten zakken, en trapswijze gaz uit te laten, ten einde langzaam te dalen, totdat de koperen cylinders het water bereikten. Zoodra deze op het water rusten beginnen te drijven, zou de luchtbal van een gedeelte van haar gewigt verligt worden, en niet lager dalen, noch hooger rijzen, dan de lengte van het touw, waaraan de drijvende tontonnen zouden zijn vastgehecht; of, mogt de luchtbal, door het verlies van gaz, lager dreigen te dalen, zou men haar door het uitwerpen van ballast op eene behoorlijke hoogte kunnen houden. Op deze wijze zouden de aëronauten een zeeschip hebben kunnen praaijen en hulp erlangen. Behalve den hier beschrevenen toestel, hadden zij bij zich een kompas, een sextant, kaarten, een chronometer, een uitnemende dag- en nacht-teleskoop, een spreektrompet, eene scheepslantaarn, en eenige lichtballen, door middel van welke zij 's nachts het terrein zouden kunnen verkennen. Het is bekend, dat deze luchtreis niet de eerste is, welke van *Engeland* naar het vaste land is ondernomen. Blanchard volbragt in 1785, in gezelschap van Dr. Jeffries de reis van *Dover* naar *Calais* en ontving daarvoor van den koning van *Frankrijk* eene beloning van 1200 en een pensioen van 1200 livres. Maar nimmer heeft zich eene luchtreis zoo ver uitgestrekt, als deze van *Londen* naar *Weilburg*. Volgens een verslag van een der reizigers, den Hr. Holland, voor wiens rekening de geheele togt gedaan is, is de luchtbal opgegaan den 7 November te $1\frac{1}{2}$ uur, te 2 u., 51 min. 6 mijlen links van *Rochester*; te 4 u. 5 min. twee mijlen links van *Canterbury* voorbijgegaan, te [illegible] u. in 't gezigt der zee gekomen, heeft zij te 4 u. 48 min. *Engeland* verlaten [illegible] mijl ten oosten van *Dover-Castle*, is zij te 5 u. [illegible] min. boven *Frankrijk* gekomen, waarschijnlijk 2 mijlen ten [illegible] *Calais*. Te 9 u. 10 min. stond de Barometer $21\frac{7}{10}$ dm. en 10 minuten later $21\frac{3}{10}$ dm. Van dat tijdstip tot omstreeks half twaalf, ging de togt over verscheidene steden, welke verlicht waren en te half twaalf over eene streek, welke door talrijke ovens of fornuizen verlicht was, en welke de Hr. Holland houdt voor de omstreken van *Namen* en *Luik* te zijn geweest. De grootste hoogte heeft de luchtbal bereikt, 's morgens van den 8sten Nov. te 5 u. 10 min., wijzende toen de barometer [illegible] Te $7\frac{1}{2}$ u. in [illegible] te *Weilburg* [illegible] waar ook [illegible] *Weilburg* [illegible] was opgestegen.

België. — De Heer Fétis, bekend door zijne historische Concerten, zal den 3 der volgende maand te *Brussel* weder een zoodanig Concert geven, waarbij alleen stukken zullen worden gespeeld in de 16de eeuw gecomponeerd, en welke in de manier van dien tijd gezongen en door instrumenten, gelijk zij in dien tijd gebruikt werden, begeleid zullen worden.

Nederlanden. — De Heer Arago te *Parijs* heeft in eene zitting van de Akademie der Wetenschappen van het Fransche Instituut op den 14 dezer verslag gegeven van de waarnemingen, op het Observatorium te *Parijs* in den nacht van den 12 op den 13 dezer gedaan omtrent de vallende sterren, waarvan reeds berigt is gegeven in onze Courant van ll. Zondag en Maandag. Uit dat verslag is gebleken, dat er dien nacht te *Parijs* zijn waargenomen 170 lichtende luchtverhevelingen, waarvan 54 in het sterrebeeld *de Leeuw*, 71 waarvan de verlengde rigting deze sterrengroep ontmoette, 40 in verschillende rigtingen, en 5 waarvan de plaats niet heeft kunnen bepaald worden. De Heer Arago heeft bij die gelegenheid als zijn gevoelen voorgedragen, dat de Aarde in dat punt van hare jaarlijksche loopbaan, 't welk overeenkomt met de maand November, door een zwerm van [illegible] het gebied te noemen teleskopische planeetjes heen gaat. De Heer Ch. Coquerel heeft in het dagblad *le Courrier François* eene waarneming bekend gemaakt, door hem op den 15 dezer maand gedaan, 's nachts eenige minuten voor $1\frac{1}{2}$ uur. Toen namelijk willende zoeken naar de dubbele ster van den *Ram* zag hij een zeer schitterend hemellicht, welks aanvangspunt in de voorname ster van deze groep (de ster *Alpha*) was, snel nedervallen naar den horizon. Hetzelve liet een phosphorachtige glansspoor na, 't welk verscheidene seconden duurde. Bij de werken, in onze Courant van ll. Zondag en Maandag over dit onderwerp aangehaald, kan men nu nog voegen het laatste nommer (n°. 7 van 1836) van Poggendorffs, *Annalen der Physik und Chemie*.

HET EILAND CUBA.

De hieronder volgende bijzonderheden, betreffende het eiland Cuba, zullen, vooral in het tegenwoordige oogenblik onzen lezers niet ongevallig zijn.

De op het eiland Cuba ingevoerde administratieve hervormingen hebben sedert het jaar 1825 wezenlijk tot deszelfs bloei bijgedragen. De sluikhandel, die vroeger straffeloos op eene groote schaal werd gedreven, werd belet en aan den vrijen handel met alle landen der aarde eene groote uitgebreidheid gegeven. Ten gevolge dezer hervorming bedroeg de regtstreeksche nationale invoer, die in het jaar 1826 eene som uitmaakte van 409,353 piasters, en de uitvoer, die eene som van iets meer dan 500,000 beliep, in het jaar 1828 reeds 4,523,312 piasters, en het volgende jaar bijkans 5 millioenen. Het voor deze kolonie bepaalde stelsel van belastingen was voor hare welvaart geenszins hinderlijk. De landsproducten, die over zee verzonden werden, waren slechts met 2 pCt. regten belast. De buitengewone belasting op de koffij werd opgeheven.

De financiele toestand van Cuba kan van het jaar 1825 af aan, volgenderwijze worden opgesomd: Aan het eind van dat jaar bedroeg het nog aan te vullen deficit in de staatskassen, ter dekking van de loopende uitgaven, 1,500,000 piasters; een jaar nadat het financiele beheer des eilands de bedoelde veranderingen had ondergaan, waren de ontvangsten met bijna 2 millioen piasters aangegroeid; in twee jaren tijd waren zij tot 4,513,150 gestegen: in het jaar 1829 bedroeg de som der vermeerdering bereids 6,957,832 piasters meer dan in het jaar 1825, in het jaar 1830 bedroeg de ontvangst van het eiland bijna 9 millioen piasters. De uitgaven voor de marine en het departement van oorlog verslonden echter van deze som meer dan 5 millioen piasters. De oorlogs-onkosten stonden tot de algemeene uitgaven als $46\frac{3}{4}$ tot 100 en de kosten der marine als $18\frac{2}{3}$ tot 100. Hierbij moet aangemerkt worden, dat van het jaar 1821 tot 1825 de inkomsten van het eiland $14\frac{1}{2}$ millioen piasters minder hadden bedragen dan de algemeene ontvangsten der vijf volgende jaren. In het jaar 1831 beliep de ontvangst eene som van 8 millioen piasters, in het jaar 1833 bijna 8 millioen en in het jaar 1834 genoegzaam 9 millioen. De gedurende het jaar 1831 naar Spanje overgemaakte sommen bedroegen 900,000 fr., in het volgende jaar 1,700,000 fr. en in 1833 meer dan 4 millioen. Ook bestond er eene bank, wier kapitaal op 1,300,000 piasters was bepaald. Sedert het jaar 1835 echter is deze bank met haar kapitaal verdwenen, hebbende de heer *Mendizabal* deze bron aan zich getrokken.) De in het financie-wezen des eilands Cuba gemaakte verbeteringen heeft men voor het grootste gedeelte te danken aan het beleid van den graaf *de Villanueva*, die van het jaar 1825 af aan de strengste spaarzaamheid en volkomenste orde in alle takken van het binnenlandsche bestuur des eilands wist te brengen. Onder zijn toezigt zag men groote en nuttige ondernemingen tot stand komen; en - dank hebbe zijn weldadige invloed - terwijl Spanje en de overige aan dat land toebehoorende bezittingen onder eene stelselmatige verdrukking gebukt gingen, ontwikkelde het eiland Cuba deszelfs hulpbronnen onder de bescherming van vrijzinnige wetsbepalingen en een uitmuntend bestuur.

De rijkste havens van het eiland Cuba zijn Havanna, Matanzas, Trinidad, Puerto-Principe, Baracoa, Holguin, Manzanillo en Gibara.

De algemeene ontvangsten van het eiland Cuba bestaan voor $67\frac{2}{3}$ in belastingen, die op den zeehandel zijn gelegd, $24\frac{1}{2}$ in binnenlandsche belastingen, $2\frac{1}{4}$ in aftrek van de persoonlijke bezoldigingen, $1\frac{1}{2}$ in aftrek van de kerkelijke inkomsten, $3\frac{1}{2}$ in verschillende andere sommen.

De bevolking van het eiland bestaat in:

	Blanken	Vrije Kleurl.	Slaven	Totaal.
Mannen	168,653	51,962	183,290	403,905
Vrouwen	142,398	54,532	103,652	300,582
	311,051	106,494	286,942	704,487.

Bovendien wonen daar 26,075 vreemdelingen, zoodat de gansche bevolking 730,562 zielen uitmaakt.

De nationale handel staat tot den algemeenen handel in de verhouding van $\frac{1}{3}$; vergeleken met den handel op de Vereenigde Staten $\frac{1}{4}$; met dien op Frankrijk $\frac{1}{12}$; met dien op Engeland $\frac{1}{5}$; met dien op Duitschland $\frac{1}{8}$; met dien op Nederland $\frac{1}{24}$. De overzeesche invoer betaalt nagenoeg 24 pCt., de uitvoer minder dan 5 pCt., de handel in het algemeen 15 pCt. Men begrijpt dat deze cijfers ieder jaar veranderen kunnen.

Het kapitaal van Cuba's landbouw en nijverheid bedraagt 450 piasters per persoon, of 760 piasters wanneer alleen de vrije bevolking in rekening wordt genomen. In Engeland bedraagt dit kapitaal 227 piasters per persoon en in Frankrijk 250. De belastingen op het eiland Cuba maken voor iederen persoon 9 piasters, en voor iederen vrijen inwoner 15 piasters uit. In Engeland bedragen dezelve 15 piasters per persoon; in Frankrijk $7\frac{1}{2}$; in Nederland 6; in de Vereenigde Staten 2 of 3; in Mexiko 2; in Columbia nog geen 2; in Rusland 1; in Oostenrijk $1\frac{1}{2}$; in Napels 2. De 700,000 bewoners van Cuba brengen aan den staat jaarlijks 9 millioen op. De 14 millioen Spanjaarden, die het Schiereiland bewonen, moesten naar dezelfde evenredigheid 180,000,000 piasters betalen; zij brengen echter niet meer op dan 30 millioen. De 32 millioen Franschen zouden, naar dezelfde proportie, 411 millioen piasters (2055 millioen fr.) opbrengen; zij betalen nogtans niet meer dan 1000 millioen.

Genootschap tot weering der Tweegevechten.

In een geacht Fransch weekblad vinden wij het volgende:

Uit grondbeginsel wordt het tweegevecht door het meerendeel der mannen van eer en der regtschapen lieden veroordeeld; weinige zijn er evenwel die, als zij uitgedaagd worden, weigeren te vechten. Wat toch is de reden van die tastbare tegenstrijdigheid? — Deze is alleen in de kracht van het vooroordeel te zoeken. De maatregelen die men genomen heeft, om het tweegevecht tegen te gaan zijn zonder gevolg gebleven, omdat men nog geen middel beproefd heeft, dat geëvenredigd was aan de kwaal. Door de kracht van het vooroordeel blijft het tweegevecht bestaan; men moet dus, om het met goed gevolg tegen te werken, eene vooringenomenheid daartegen ontstaan doen. Maar hoe zal dit kunnen geschieden? Hoe zal men zich van de ondersteuning der achtingswaardigste en meest invloed hebbende mannen kunnen verzekeren? Eenige inwoners der stad Luik hebben dit moeijelijk raadsel zoeken op te lossen, en ten dien einde hebben zij het volgende reglement ontworpen: » De leden van het genootschap te Luik verbinden zich op hunne eer, 1°. om nimmer een tweegevecht aan te gaan, welke ook de redenen zijn die zij er toe meenen te hebben, behalve die van persoonlijke verdediging en op het oogenblik slechts van onverhoedschen aanval; 2°. om nimmer getuigen in een tweegevecht te willen zijn, welke ook de wapens der strijders mogen wezen; 3°. om dadelijk aan het genootschap kennis te geven van elken twist, die aanleiding tot een tweegevecht zoude kunnen geven; 4°. om alle mogelijke middelen aan te wenden, ten einde eene verzoening te bewerken, tusschen alle menschen die in een twist mogten gewikkeld zijn, welke eene uitdaging tot tweege-

recht ten gevolg zoude kunnen hebben; 5°. om zich in elken twist, die aanleiding tot eene uitdaging zoude kunnen geven, te onderwerpen aan de beslissing van eene jury, samengesteld uit een zeker getal leden van het genootschap, en, in geval hier reden toe was, de berisping en bestraffing van die commissie te ondergaan; 6°. om, door het geheele land, met alle middelen, de grondbeginselen van het genootschap, die op de heiligste aangelegenheden van den mensch, de godsdienst en de ware eer, gegrond zijn, voort te planten; 7°. ieder mensch, van welk land, van welke godsdienst, of van welken stand ook, kan lid van het genootschap worden; zijnde hiervan alleen uitgesloten, zij die door een vonnis tot eene onteerende straf verwezen zijn; 8°. zoodra het genootschap honderd leden telt, zal het zich als gevestigd beschouwen, en met meerderheid van stemmen den president en den secretaris benoemen." Zoodat dit genootschap van zedelijke matigheid, een genootschap tot verhoeding van het bloed is. Het ware te wenschen, en het is om spoedig te zeggen noodzakelijk, dat zij zelven, die met glans uit tweegevechten teruggekeerd zijn, het eerst hunne namen op de registers van het genootschap inschrijven; zulks zoude dit belangrijke gevolg hebben, dat de beschuldiging van lafheid, niet viel op dengene, die het tweegevecht weigerde, maar op den uitdager, die wist dat zijne tegenpartij gezworen had niet te vechten.

69ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

25ste Trekking:	N°. 16608, een premie van ƒ 1000; N°. 1220, een prijs van ƒ 50,000; N°. 11658, een premie van ƒ 1000; N°. 13362, ƒ 1000; N°. 4318, ƒ 1000.
26ste ——	N°. 17233, een prijs van ƒ 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (22 NOVEMBER) waren genoteerd: Werkelijke Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{9}{16}$, $\frac{7}{16}$; dito 5 pCt. $99\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Kansb. $21\frac{1}{2}$; Amort.-Sijndicaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{1}{4}$, $93\frac{7}{8}$, dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $75\frac{1}{2}$; Handelm. $177\frac{1}{2}$, 176; Ardoin 35 à $\frac{1}{2}$ $19\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{16}$; dito Coup. 32; Uitgest. $8\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; Pass. $5\frac{1}{2}$; Metall. $99\frac{1}{4}$; Columb. $26\frac{3}{4}$; Peruan. $13\frac{1}{4}$; Eng. bl. Gr. $19\frac{5}{8}$.

§§ Ten kantore van E. HARTOG, JR., te 's *Bosch*, (achter het Stadhuis) is in de thans trekkende 169ste Kon. Ned. Loterij getrokken op N°. **1220**, de *kapitale prijs* van

ƒ 50,000.

** Een Ontvanger der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, in de Provincie *Noord-Braband*, vraagt als EERSTE KLERK een persoon op zijn Kantoor, die daartoe de noodige bekwaamheden bezit. Behalve *kost* en *inwoning*, zal men *salaris* naar evenredigheid der bekwaamheden genieten. Nader informatiën onder letter M, met *gefrankeerde* brieven, bij de Uitgevers dezer.

VERKOOPING.

Heeren BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad Nijmegen, zullen, als daartoe, bij Raadsbesluit van den 28sten October 1836, gemagtigd, op den 2den December 1836, des voormiddags ten tien ure, op het Raadhuis te Nijmegen, door den Heer Eersten Stads-Secretaris doen brengen in voorloopige veiling, om veertien dagen daarna, te weten: den 16den der maand December 1836, finaal te worden Verkocht, de hierna te omschrijven Onroerende Goederen, gelegen:

Onder Groesbeek.

1°. Den BOUWHOF, *de St. Jansthof* genaamd, thans in gebruik bij *A. Hopman*, bestaande in eene Boerenwoning, een groote en twee kleine Schuren; voorts Tuin, Boomgaard, Bouw- en Grasland, Akkermaalsbosch en Heide, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger der gemeente Groesbeek, groot te zamen vijftig bunders, vier roeden, zeven-en-tachtig ellen.

Deze Hof zal, behalve in massa, perceelsgewijze ter Veiling worden aangeboden.

2°. Het ELLENBOSCH, in het Broek gelegen, thans bij den genoemden *A. Hopman* in gebruik, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger der gezegde gemeente, groot acht bunders, twee-en-dertig roeden, veertig ellen.

Onder Malden.

3°. Den BOUWHOF, genaamd: *de Berkenbosch* of *Berkenhof*, bestaande in Huis en Hof, met Schuur, Bakoven, Varkenskot, Karschuurtje en Put; voorts Bouw- en Weiland, zijnde het laatste genaamd: *de Paardekamp*, mitgaders Bosschen en Heidegrond, geregtigd tot de Weijerij op het Gemeentebroek, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger, groot te zamen negen-en-twintig bunders, veertig roeden, zestig ellen; thans in pacht gebruikt wordende bij *Jan Brookman*.

4°. Den BOUWHOF, genaamd: *het Groote Jagthuis*, bestaande in een bijzonder groot en hecht Huis, Schuur, Bakoven, Put en Tuin; voorts Bouwland, Houtgewas en Heidegrond, geregtigd tot de Weijerij op het Gemeente-broek, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger, groot te zamen dertien bunders, een-en-veertig roeden, negen-en-twintig ellen; thans in pacht gebruikt wordende bij de Wedûwe *Jan Poelen*.

5°. Den BOUWHOF, genaamd: *het Kleine Jagthuis*, bestaande in Boerenwoning, Schuur, Put, Bakoven en Tuin; voorts Bouwland, Houtgewas en Heidegrond, geregtigd tot de Weijerij op het Gemeente-broek, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger, groot te zamen twaalf bunders, twee-en-twintig roeden, zestig ellen; thans in pacht gebruikt wordende bij de Weduwe *Johannes Toonen*.

Onder Heumen.

6°. Den BOUWHOF, genaamd: *den Blakenberg*, bestaande in Boerenwoning, Schuur, Varkenskot, Bakoven, Put en Tuin; voorts Bouwland, Houtgewas en Heidegrond, geregtigd tot de Weijerij op het Gemeente-broek, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger, groot te zamen negentien bunders, vijf-en-dertig roeden, negentig ellen; thans in pacht gebruikt wordende bij *Hendrik Gerrits*.

7°. Een stuk WEILAND, *de Blakenbergerbeemd* genaamd, volgens den kadastralen perceelsgewijzen legger, groot één bunder, zeven-en-tachtig roeden, dertig ellen; thans in gebruik bij *Hendrik Gerrits* voornoemd.

8°. Den BOUWHOF, *de Kivitshof* genaamd, bestaande in Boerenwoning, Schuur, Varkenskot, Bakoven en Tuin; voorts Bouw- en Weiland, Houtgewas en Heidegrond, geregtigd tot de Weijerij op het Gemeente-broek, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger, groot te zamen drie-en-twintig bunders, eene roede, negentig ellen; thans in pacht gebruikt wordende bij *Jan Poelen*.

9°. De KIVITSHOFSCHE KAMPEN; te weten:

Eerste Perceel, zijnde WEILAND, groot één bunder, vijf roeden, zeventig ellen.

Tweede Perceel, mede WEILAND, groot twee bunders, vijf-en-veertig roeden, zestig ellen.

Beide deze perceelen ook *in Massa*.

onder Oosterhout,

en 10°. De STADS-BOUWING aldaar, bestaande in eene groote welingerigte Boerenwoning, twee ruime Schuren, Bergen, Bakhuis, acht-en-vijftig bunders, één-en-zestig roeden, veertig ellen Bouwland, acht-en-twintig bunders, acht roeden, veertig ellen Weiland, twee bunders, zes-en-tachtig roeden Wilgenbosch en Tuin, Boomgaard en Erf, twee bunders, zes-en-twintig roeden, tien ellen, volgens den perceelsgewijzen kadastralen legger, groot te zamen één-en-negentig bunders, een-en-tachtig roeden negentig ellen, thans in pacht bij *H. van den Toorn*.

De voorwaarden van verkoop berusten ter inzage op de Stedelijke Secretarie, terwijl acht dagen vóór den facit en acht dagen voor den toeslag, dagelijks, uitgezonderd Zon- en Feestdagen, aanwijzing en inlichting op de plaatsen zelve kan worden verkregen, te weten: te Groesbeek, bij den Heer MONTENBERG, te Heumen en Malden, bij den Heer G. MOS, en te Oosterhout, bij JAN DERKSEN, op de Bouwing, alwaar ook afschriften van de Veilings-voorwaarden zullen voorhanden zijn.

ZEGT HET VOORT.

** Bij den Stads-Drukker en Boekhandelaar W. A. HOKOOP, te *Breda*, is van de pers gekomen en wordt uitgegeven:

JACOBI HERMANI VAN MIERLO, *Oratio funebris de vita et morte praenobilis viri* FRANCISCI XAVERII JANSSENS, *Medicinae Doctoris et Gymnasii Oosterhoutani Curatoris, dicta ante publicam praemiorum distributionem in aedibus rectoris Decimo Sexto Cal. Sept.* CIƆIƆCCCXXXVI. ƒ 0,50.

Ook is bij hem ter perse en zal in December worden verzonden:

ROOMSCH-KATHOLIJK JAARBOEK *voor het Koningrijk der Nederlanden*, III*e* *Jaargang* 1837.

Bestellingen worden aangenomen bij alle Boekhandelaren en Postkantoren des Rijks.

§§ Bij BROESE & COMP., te BREDA, zijn de volgende
§ NIEUWE WERKEN voorhanden:

I. Aide-Mémoire à l'usage des officiers d'Artillerie, nouvelle édition de 1836. 1 vol. 8°. . . . . . . ƒ 3,50.

II. Manuel d'Artillerie à l'usage des officiers d'artillerie de la République Helvetique par le prince NAPOLEON-LOUIS BONAPARTE. 1 vol. 8°. . . . . . . ƒ 3,50.

III. Réglement Provisoire sur l'instruction à pied et à cheval dans les regiments d'artillerie. 2 vol. in-32°. . . ƒ 2,60.

IV. Réglement sur les manoeuvres et les évolutions des batteries attelées, approuvé par le Roi le 12 Mars 1836; *avec planches* . . . . ƒ 1,80.

V. Mémoires sur la fortification, ou exposés des propriétés et des défauts des fortifications actuelles, indiquant de nouveaux moyens très simples pour améliorer, à peu de frais, les places actuelles, et augmenter considérablement la durée des siéges, avec Atlas par CHOUMARA . . . . ƒ 6,00.

VI. Œuvres Complètes de LAMARTINE. 1 vol. in-8°, avec Cartes et Planches . . . . ƒ 7,—

VII. [illegible] VICTOR HUGO. Edition complète en deux volumes, divisés en 8 Livraisons . . . à ƒ 1,80.

VIII. Histoire de la Révolution Française par THIERS, avec une continuation par FELIX BONIN. 2 volumes, très grand in-8°. Chaque volume . . . . ƒ 6,—

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.